

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petít sor egyszer . . . 4 k. Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 " Nyiltór sor . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-eszaki egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Hérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Arad jövő évi költségelőirányzata.

Arad, szeptember 19.

Lapunk legutóbbi számában jeleztük már, hogy a városi költségelőirányzat a múlt évihez képest 40,000 frttal kedvezőtlenebb lesz, azaz ennyivel lesz több az a hiány, mely fedezetét a közsegi pótdadók által nyeri, s mely utóbbi ehhez képest a tavalyi 43 százalékról 55 százalékra fog emelkedni minden állami adóforint után.

A ma egybegyűlt és tanácskozott hármas bizottsági tagokon a kelletlen nyárutói hősegen kívül meglátszott a 12 százalék különbözeti többlet ónsúlyként ható nyomása és a végén meg nem állhatta, hogy a keserű pohár tartalmának kiürítését legalább részben a jövő évre ne rezerválja, pedig a miként minden nap meghozza a maga buját-baját, úgy a „még jövőendő évek” sem érkeznek üres kézzel a — közterheket illetőleg.

A hármas bizottság ülése, azonkívül, hogy a 12 procentnyi többletet körülbelül felére leszállította, még azt a megnyugvást is merítette a tanácskozásokból, hogy a helyzet nem is oly kedvezőtlen, mint az első benyomások után az ember képzelte, s hogy a hiány nem a városi jövedelmek csökkenése, vagy a rezi emelkedéséből, mint inkább egyszerűs mindenkorra teljesítendő rendkívüli kiadásokból, itt is nagyrészt beruházásokból rezultálódik.

A jövedelmek — bár nem csökkentek — emelkedést sem mutatnak, s ez az, a mi az előirányzatra némileg a meddőség, a stagnáció bélyegét nyomja.

A 11,500 frt ugyanis, melylyel a jövedelmek szaporodtak, ugyanaz az összeg, melylyel az új vágóhid többlet fog jövedelmezni, de a mely egyszersmind az építési költségek amortizációjára és a kezelésre igényeltetik. Az új vágóhid jövedelme ugyanis 19,000 frtra van praeminálva, melyből az említett költségek leütése után csakugyan nem marad több, mint a mennyi ezen címen eddig is befolyt a városi pénztárba.

A rendes kiadások többlete 10,000 forinton valamivel fölül van, s főbb tételei kulturális vagy egészségügyi kiadásokból állanak, ha az adóügyi osztálynál alkalmazandó napidíjas végrehajtónak 450 frtnyi fizetését kivesszük belőlük.

Legtetemesebb összegekkel az iskolázás költségeinek emelkedése szerepel. A községi iskolák költségei 5400 frttal az iparostanoncz-oktatásé, 1400 frttal emelkedtek. A fa- és fémipar újon szervezett szakiskolája 2000 frtba fog kerülni. A szegénysegélyezés 1000 forintnyi emelkedését ellensúlyozza ugyan a kórházban

ápolt betegekre és gyógyszerekre fordított költségek 1000 frtos apadása, de míg az utóbbi csak mulékony tünemény, a szegényköltség állandósultnak vehető, 600 forinttal több nyújtatik ezután a polgári menháznak is.

Mindezeket egybevetve, ha a jövő évi háztartás rendes viszonyait akaró a múlt évekkel összehasonlítani, legfeljebb oly mértékben mondhatnók azokat kedvezőtlenebbeknek, mely a hiány fedezetéül szolgáló pótdadók arányát 3—4 százalékkal emelné.

A jövő évi költség-előirányzatnak aránytalanul nagyhiányai — mint említők — tulajdonképen a rendkívüli kiadások címén szereplő magas tételek által vannak előidézve; s mivel ezek részben beruházások és ez év egyetlen terhet képezik, nem esnek oly súlyosan latba.

A mértékhitelítés költségeire 3000 frttal van több előirányozva; ámde ez összeg gépek beszerzésére fordítatik. Az öntöző csatornára adandó 2000 frt tulajdonképen kölcsön, mely megtérül; a kisdodovodára beállított 2000 frtért egy szép telket és házat kapott a város, mely többlet megér s az ennek kibővítésére és berendezésére szánt 5100 frt sem lett volna hiába kidobva, de ez utóbbi összeget a hármas bizottság a 804-ik év tendői terhei közé utalta.

A tulajdonképeni botránykövet az a 11,275 frtnyi összeg képezte, melyet az 1891-ik évben a fogyasztási adókezelés üzletébe a város belevesztett, s mely veszteség fedezete az 1893-ik év előirányzatába illesztetett. Miután azonban remélhető, hogy ezen veszteség az 1892-ik év eredményei által nyerheti legalább részben fedezetét, ez is kivétel az előirányzattól, úgy hogy a fentebbi összeggel együtt egészben 16,400 frttal apasztotta a bizottság az előirányzat hiányát, ami körülbelül 5 százaléknyi pótdadónak felel meg. Mint-hogy pedig ez idén az utadó 6 százalék helyett csak 5 lesz, és itt is megtérül egy perzent: az utadóval együtt számított tavalyi 49 procenttel a bizottsági tárgyalás alapján a jövő évi költségelőirányzat 55 procenttel állit szembe, vagyis 6 százalékkal többlet.

Meglátjuk, hogy a jövő havi közgyűlés, mely a költségelőirányzatot tárgyalni fogja, további redukciókat is képes lesz-e tenni? Egészben véve Arad város közsege ugyanazon helyzetben van mint a közönsége; igényeinek fokozódása nem áll arányban jövedelmeinek emelkedésével.

Belföld.

Tót-román izgatások.

A hurbanista tótok és román izgatók barátkozása kezd olyan mérveket ölteni, hogy már a büntetőtörvénykönyv is érintve van ál-

tala. Bukarestből azt írják, hogy Hurbán ópazuai lelkész Romániában keres szövetségeseket magának és nézettársainak. A „felső-magyarországi tótok nevében” hosszabb levelet intézett a romániai kulturális ligához, a melyben a magyar nemzetet kiméltetlenül lepiszkolja s az ismeretes panszláv frazeologia minden szólomával előáll. Levelét a következő világosan izgató tétellel végezi be:

„A magyar szupremacziának véget kell vetni; a magyar rabszolgának, de nem szabad polgárnak való; jelszavunk tehát: **Le a magyarral!**”

Ebből a tételből is világosan kitetszik, hogy Hurbán mennyivel alatomosabb értelmiségi fokon áll, mint azok a románok, a kikkel a lázadásra szolgáló szövetséget keresi. Ezek ismerik a büntetőtörvény által leirt határokat, de Hurbán mindjárt azon kezdi hogy vakon körösztlügázol rajtuk, a mi, úgy hisszük, nem marad következmények nélkül.

A zágrábi érsekség.

Vucsetics kanonok nem lesz zágrábi érsekké. Ő maga írta meg Csáky gr. kultuszminiszternek, hogy lemond a jelöltségről. Hír szerint XIII. Leo mindaddig nem akar magyar főpapot bibornoká kinevezni, míg a zágrábi érseki szék nincs az ő meglégedésére betöltve. Most azonban valószínűleg könnyen találnak majd oly alkalmas jelöltet, ki úgy a magyar kormány, mint a vatikán igényeinek megfelel. Kinevezetése után előreláthatólag első sorban Vaszary Kolos hercegprímás lesz bibornokká.

Aradváros költségvetése.

— A hármas bizottság ülése. —

Tegnap délután egy hosszú ülésen a hármasbizottság Arad város költségvetését tételről-tételre letárgyalta. E tárgyalásból az a legfontosabb hogy 16,000 forintot lefűtött a kiadások tételéből, nevezetesen az ovoda építését előadta és a fogyasztási adó kezelés veszteségeit tekintetében egy pótköltségvetés összeállítását határozta. Ezen eljárásával aztán az 55%-os pótdadó jól megtogyatkozott, de még is 50%-on megmarad. Vigasztalására azonban Arad város adózo polgárainak megjegyezhetjük, hogy ez az eddig alig tapasztalt nagy pótdadó csak egy évig tart. Mert jövőre megszűnnek igen tekintélyes kiadási tételek. Ezt mondta a tárgyalások vezetője, Sallacz Gyula polgármester is Avaffy Ferencnek, ki a Baross parkba egy pár lámpát akart. „Legyünk még egy évig sötétségben!” jövőre kedvezőbb lesz a helyzet. Vagyis fényes kivilágítást rendezünk mi még a Marosparti sétányokon.

A hármasbizottság legvérmesebb tagjának bizonyult azonban Steiner Jakab, aki midőn a tételek le voltak tárgyalva, minden indokolás megtagadásával egyszerűen megtagadta helybenhagyó szavazatát nem járult „szörnyű” költségvetéshez.

Hasonló szellemben beszélt Mitner József, ki polgártársainak érdekét úgy vél-

szolgálni, hogy ezt a költségvetést, mely bizonyonyal nagy felzudulást idézne elő, nem fogadja el. Az adózás legnagyobb fokára ért. Valami módról kell gondoskodni de így nem maradhat.

Még Atzél Péter szólalt fel ily értelem-ben. Elismerte, hogy a költségvetés minden tétele helyes, meg is van benne a szándék Arad városának megadni a módot, hogy egy jól közigazgatott, mivelődési feladatait teljesítő város legyen; de ezen feltételek mellett rendkívül lehangolja a költségvetés jövő évi mérlege. Szerinte indirekt jövedelmekről kell gondoskodnia. Arad piacza pang, ide-oda Uj-Arad tulszárnyalja. Régen nagy fapiacok voltak Aradon, de a vásáros népet nem tudni milyen szekaturákkal kiüldözték. (Közbeszólás: Ki?) A város intézőinek figyelmébe ajánlja, hogy az indirekt jövedelmek fokozásáról gondoskodjanak.

Varjassy József mindenekelőtt kijelenti, hogy ő a rá kirótt adót szívesen megszá-
vazza: de tekintettel van Mittner felszólalására, a ki azt hiszi, hogy ez az 55%-os pótdadó felzudulást fog csinálni és épen ezért indítványozza, hogy az ingadozásnak kitett 11 ezer forintos tétel, nemkülönben az ovodák építésére preliminált 5000 frt hagyassék ki:

Salac szerint legjobb az egyenes út. Ha most valamivel kedvezőbb pénzügyi keze is lesz a helyzetnek, csak odajutunk hogy esetleg januárban kell emelnünk a pótdadót; de a maga részéről sem ellenzi az indítványt.

Boros Vida, és Institórisz felszólalása után a hármabizottság tizenhat-ezer forintot a költségvetésből törölt és az így megállapított költségvetést a közgyűléshez beterjesztetni határozta.

Ez a határozat azonban nem mentsimán, mert előbb a jövedelmek és kiadások egyes tételeit pontonként tárgyalják és itt is voltak felszólalások. És pedig a jövedelmek tételénél, ott hol az állami segélyek említetnek, mely szerint az állam összes iskoláinak 3400 frttal segélyezi, Boros Vida indokoltan találja felszólalni. A város kultusz-
bdgetje alatt roskadozik. Évről-évre hatalmas számokban nő meg a kulturális adó. Az állam 3400 frt segélyt ad. Egy csepp a tengerben. Ma olyan helyzet előtt találja magát, hogy okvetlen feliratot kér és pedig erélyes feliratot a közoktatás miniszteréhez intézteni melyben az államsegély emelését kérjük. Mi az államnak az adók behajtásával és más szolgálattal sokat áldozunk, járuljon az állam a mi tanügyünk fenntartásához.

A közoktatás miniszteréhez intézendő feliratot a bizottság egyhangúlag elfogadta. Salacz polgármester 8000 frt segélyt kérne, míg Steiner kikerekítette 10,000, hogy mint mondta, — alkudni is lehessen.

Tarjányi Vilmos kérdést intéz, hogy Körösvölgyi törzsrészvények a jövedelmek közé vannak-e véve?

Salacz felvilágosítja szólót, hogy a 115 drb részvény közül 100 a nyugdíjalap és 15 drb a kórházalapé.

Varjassy Lajos adóügyi tanácsnok egy napidijas végrehajtói állás szervezését kérte mihez a bizottság hozzájárult.

A hármabizottság tárgyalásai egyébként a következők voltak. Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt Atzél Péter, Sarlot Domonkos, Parecz István, Institóris Kálmán, Varjassy József, Steiner Jakab, Sallay Béla, Tarjányi Vilmos, Avarffy Ferencz dr, Boros Vida, Bund Henrik, Mittner József, Domonkos Lajos, Sallay Béla, Zemplényi Sándor, Tedeschy Viktor.

Aradváros, költségelirányzata mely 16,000

forinttal kevesbitve jelenik meg a közgyűlés előtt különben a következő:

Bevételek:

Mult évi maradvány 433 frt, tűzorségi pinczehelyiségért 254 frt, a bérházak jövedelme 23,895 frt, a tégláégetés jövedelme 2100 frt, legeltetési díjakból 12,500 frt, mértékhi-
lesítési díjakból 9700 frt, az italmérségi jog kamatai 42,993 frt, a város törzsvagyona értékben 185 frt 95 kr, az országos vásártér korcsmai 951 frt, helypénzből 40,500 frt, partjavaldalmi díjak 4900 frt, halászati jog 80 forint, vadászati jog 250 forint, falerakodó helyekért 5434 frt 42 kr, vágóhid jövedelme 19,000 frt, rendőri kihágásokért 2100 frt, végrehajtási díjak 2870 frt, légszesz világítási részvényekből 600, lo-
vassági laktanyák 6729 frt 24 kr, katonatisztek szállásbérére 250 kórházban ápolat betegékért 870, kutyaadóbol 1150, mérlegházi jövedelmek 804 frt 32 kr, apróbb jövedelmek 680, iparen-
gedélyéri díjak, 2600, fogyasztási illeték 27000, ingatlanok átírásai 8000.

Rendkívüli jövedelmek 5 tétel alatt 3935 frt.

Összes jövedelem: 299.220 frt.

Kiadások:

Tiiztviselők fizetése 67945 frt, adókeze-
lés kiadásai 8540 frt 50 kr, nem választott hiv. fizetése 5800 frt, rendőrségi legénység 30,921 frt, cselédség bére 5,752 frt, tűzoltók fizetése és hasonnemű 9000 frt, kegydíjakra 5241 frt 83 kr, napidíjak az alkalmazottaknak 5584 frt 50 kr, irodai szükségletek 1540 frt, nyomtatványokra 2940 frt, napidíjakra 1465 frt, városi épületek fentartása 8410 frt, tűzkár elleni biztosítás 3200 frt, illetékek 100 frt, perköltségek 400 frt, állami adó 11,540 frt, illeték egyenérték 3743 frt 20 kr, utcák világítása 16,800 frt, 6 fogatra 4200 frt, egyházak segélyezésére 8100 frt 80, part és védművekre 4900 frt, tarifa- és közsézsükséglet 200 frt, rendőri személyzet ruháira 7100 frt, letartóztatott egyének kitartása 270 frt, szegények segélyezése 21,000 frt, lelencz gyermekek fentartása 3100 frt, menházi alapítványos helyekre 2400 frt, községi iskolák fentartása 77,462 frt 64 kr, ipartanonoz iskola 5030 frt, kereskedelmi tanonoziskolára 2000 frt, róm. kath. egyház 8200 frt, katonai szállás 1170 frt, helypénzszedési kiadás 7850 frt, titkes rendőrökre 300 frt, egészségügyi kiadásokra 1000 frt, ménési iskolák alapítványa 300 frt álategészségi célokra 1450 frt a tizezer alapítványnak kamatai 50 frt, a szárazér szabályozására 3260 frt, fa- és fémipari iskolára 906 frt.

Rendkívüli kiadások:

Előre nem látható kiadások 6000 frt, városliget fentartás 1000 frt, honvédek segélyezésére 400 frt, szegény tanulók segélyezésére 500 frt, öntöző csatorna költségei 200 frt, szerbtövis irtásra 300 frt, pernyáival ovoda 1200 frt, kassautcaival ovoda 5100 frt, új mérlegházra 8000 frt.

Összes kiadások	474.370 frt.
A bevétel	399.220 frt.
A hiány	178.450 frt.

Az államadó kitesz 324.263 frt 13 krt, így a kivetés folytán 50%-os községi adó áll elő.

Baross-szobor.

Budapest kereskedelmi ifjúsága még a mult hó folyamán mozgalmat indított oly célból, hogy Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek szobrott emeljen Budapesten. Megalakult az előkészítő-bizottság, mely Brázay Kálmán nagykereskedőnek ajánlotta fel az elnökséget és az első terv az volt, hogy a szobor költségeinek gyűjtését egy nagyszabásu nyári ünnepel indítják meg. Később e tervből elállottak és az elnök indítványára egy nagy szobor bizottság megalakítását határozták el, mely hivatva volna országos mozgalmat indítani, hogy a szobor közkölségen mielőbb létesüljön

A terv annál inkább jogosult, mert az egész nemzet szívében élt a vágy, hogy e nagy fiának, kit oly keserű fájdalommal gyászolt meg, örök emléket állítson és e vágy az ország több helyén, de főleg Győrött, lelkes

hangon meg is nyilatkozott. E mozgalmak egyesítése és az országos gyűjtés vezetése lesz a központi szoborbizottság feladata.

Az előkészítő-bizottság e cél elérése érdekében a tekintélyes kereskedőkhez és iparosokhoz lelkes felhívást intézett mely tegnap megérkezett Aradra is. Reméljük, hogy városunk polgársága tekintélyes összeggel fog szerepelni az iven.

Adományokat az „Aradi Közlöny” szerkesztősége is szívesen közvetít és nyilvánosan nyugtáz.

Reiszig Ede.

— Az új államtitkárról. —

Már csak egy-két nap kérdése lehet, hogy a kereskedelmi miniszterium új államtitkárnak, Reiszig Ede békésmegyei főispánnak kinevezése meg fog jelenni és ezzel vége lesz ismét sok kombinációnak, és hiu reménynek.

Az új államtitkár aránylag fiatal ember még, a ki ha nem is hoz új állásába annyira gyakorlati ismeretet, még sem idegen új állása ügykörének nagy részével szemben. Érdekes tudni a fiatal államtitkárról, hogy egyike azon kevés hazánkfainak, kik a heidelbergi egyetemén a nemzetgazdaság, pénzügytan- és politikából kitüntetéssel nyertek doktori oklevelet.

Reiszig egyébként tulajdonképpen diplomáciai pályára készült, még pedig kiváló előszeretettel foglalkozva a konzulügy kereskedelmi részével. Andrassy Gyula külügyminiszterisége alatt meg is künálta egy igen előkelő állással a keleten, de Reiszig ezt családi viszonyainál fogva nem fogadta el. Így került a 23 éves fiatal ember külföldről haza, hol azonnal vármegyéje (Vas) szolgálatába állott, mely csakhamar az alispáni székig emelte a mi pedig Vasvármegyében sokkal nagyobb dolog, mint talán államtitkárrá is lenni. Mint alispán igen élénk részt vett megyéje közgazdasági viszonyai javításában. Behatóan foglalkozott a kisiparosok helyzetével erősen propagálta a szövetkezeti ügyet. Ő létesítette 1896-ban a szépen sikerült szombathelyi kiállítás, ő szervezte megyéjében a kisiparosok szállítási ügyeit a honvédség és hadsereg részére.

A közigazgatás rendezése körül érdemei emelték őt a békési főispáni székbe. Itt is nem a nép elnyomása, hanem anyagi helyzetének javítása volt működésének egyik jellemző vonása. Azonnal az ipari térre fordult, ő kezdeményezte nagy részben azon örvendetes ipari mozgalmat, melyet előbb Baross Gábor, majd ennek folytatásaképp Lukács Béla Békésmegyében megindítottak és melynek sokoldalúsága bizonyítja leginkább, hogy Reiszig Ede még sem áll oly távol ama tértől, melyen működni lesz hivatva. Vele is megtörténik most az, a mi nek kiváló emberrel történt már, — nagyobb időköz mulva tér vissza a pályára, melyre tulajdonképpen készült és melytől őt csak a viszonyok terelték el.

Mi hisszük, hogy a munka és becsületes törekvés embere, Reiszig Ede, új állásában teljesen be fog válni a kik ma tartozkodó, sőt kedvezőtlen álláspontot foglalnak el vele szemben, rövid idő mulva elismeréssel fognak adózni Lukács Bélának, sikerült választásáért.

Kossuth ünnepeltetése.

Arad, szeptember 19.

Az országos ünnepélyben, melyet Kossuth Lajos 90-ik születésnapja alkalmából rendeztek, részt vett Arad város közönsége is, amely már régebben diszpolgárai közé sorozta Kossuth Lajost.

Mindenben az előre megállapított program szerint folyt le az ünnepély, melyről a következő tudósítást adjuk:

A város több helyen fel volt lobogóva. Vasárnap este nagy néptömeg nyüzsgött az Andrassy-uton, a Szabadság-téren a város-háza előtt, gyönyörködve az illuminációban, amely jól sikerült. A középületek közül ki volt világítva a város-háza, megyeháza és az államvasutak palotája. Szépen festett a szín-

vizsgálat Oderbergben a Galiciából érkező utasokra nézve is alkalmaztassék.

Berlinből jelentik az esti lapok jelentése szerint két Hamburgból ideérkezett egyént a moahiti kolera-kórházba szállítottak.

Az üres kolera kórházak. A ma nappal úgy a budai, mint a pesti barack-kórház üresen áll. Ma ment ki a kórházból Kudela Jolán 17 éves cseléd teljesen egészségesen.

Gyanus szállítmányok. Tegnap délután a czeglédi állomásfőnök értesítette Gubody Ferenc polgármestert, hogy egy baromfi kereskedő részére 60 baromfi kosár s 80 kilogramm hagyma érkezett Németországból.

Táviratok.

A főrendiház ülése.

Budapest, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A főrendiház folyó hó 26-án ülést tart, melyen a delegációkat megválasztják.

Miniszteri értekezlet.

Bécs, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) Wekerle pénzügyminiszter, aki tegnap reggel Bécsbe érkezett, ott a délelőtt folyamán fogadta Ullmant, a dunagőzhajózási társaság igazgatóját, aztán hosszabb ideig értekezett Steinbach pénzügyminiszterrel.

Tűz.

Sopron, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) Peveszteg község lángokban áll.

A kolera.

Temesvár, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) A lapok jelentése szerint romániából érkező utasok beszélik, hogy ott több helyen erősen dühög a kolera, de a sajtó és a kormány szigorúan titkolják, ennek az a következménye, hogy a határon komolyabb óvrendszabály nem létezik.

Nagykikinda, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A gőzmalom részére egy waggon üres zsák érkezett Boroszlóból, melyeket a malomigazgató jegyzőkönyvi tiltakozása dacára hatóságilag elégették.

Hamburg, szeptember 19. (Saj. táv.) Vasárnap déltől hétfő délig 241 ember betegedett és 115 ember meghalt. Lassu csökkenést konstatálnak.

Üdvözlő küldöttség Kossuthnál.

Turin, szept. 19. (Saj. tud. táv.) Kossuth két óraker fogadta a magyar függetlenségi párt küldöttségét. Thaly Kálmán tolmácsolta a függet-

lenségi párt és a magyar nép szerencsekívánatait és átnyújtotta Budapest 15,000 lakosa által aláírt üdvözlőiratot. Kossuth válaszában hangsúlyozta, hogy szeretetnyilvánulásait nem személyének tulajdonítja, hanem a lelkesedésnek azon eszménye iránt, melynek életét szentelte, t. illik Magyarország teljes függetlensége iránt, melyet a magyar nép törekvéseinek el kell érniök.

Harcz egy csempészért.

Páris, szeptember 19. (Saját tud. táv.) Houplinesban, a belga határon a vámőrök letartóztattak egy belga csempészt. A belgák, mintegy ezren ki akarták szabadítani. Ebből összeütközés támadt melyben egy vámőr súlyosan megsebesült.

Spanyol-francia viszony.

Madrid, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) A madridi sajtó követeli, hogy a kormány vegye fel újra a tárgyalásokat Franciaországgal egy végleges kereskedelmi szerződés megkötése iránt. A spanyol kormány kész rá Franciaországot engedményekben részesíteni.

Beteg miniszter.

Aix-les-Bains, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) Giers miniszter, kinek egészsége a legutóbbi időben semmi aggodalomra nem adott okot, ismét visszaesett betegségébe s kénytelen hosszabb időre terjeszteni itteni tartózkodását.

Közgazdaság.

Aradi gabnavásár.

- Saját tudósítónktól. - szeptember 18.

(S. ss.) Lanyha irányzat mellett elkelt: Buza 800 mm. 6.60 — 7.10, Rozs 150 mm. 5.80 — 5.90, Arpa 200 mm. 5.00 — 5.10, Tengeri (ó) 100 mm. 4.50 — 4.60, Tengeri (ujj) 250 mm. 4.40 — 4.50

- A szőlő ez idő szerint a legdrágább portéka a makói piacon! Kár, hogy kevés van belőle. Eltennivaló kecskecesű szőlőnek métermázsájaért 30—32 frtot fizetnek.

A cukor- és takarmányrépa-termés. A nyár folyamán uralkodott hosszos szárazság és roppant hőség minden kapásnövénynek sokat ártott. A kukorica sok helyen alig ad féltermést a burgonya hozama jóval csekélyebb, mint kezdetben remélni lehetett s nem kevésbé visszamaradt eső hiánya miatt a nyár elején még oly szép fejlődésben levő répa is. Pankotáról értesítenek, hogy a cukorrépa felszedése folyamatban van s az átlagtermés holdankint 150—170 mmászára tehető. Nagylakról írják, hogy a roppant szárazságban a répa nagyon visszamaradt s csakis az utóbbi esők óta indult ismét fejlődésnek; hogy azonban hátramaradásuk teljesen már nem pótolható, bármilyen kedvező idő jár is, az bizonyos. Csak annyira javulhatnak még, hogy néhol talán közepes eredményt adhatnak. Bélelről írják, hogy ott a hosszos szárazság különösen nagy ártalmára volt a takarmányrépának s az fejlődésében visszamaradt, megfontyadt s így a mellett, hogy mennyiség tekintetében rosszul sikerült, még minőségre sem kielégítő, télire pedig hosszabb ideig nem lesz eltartható.

- A kukoricaszüret. javában folyik. Daczára a nyári kedvezőtlen időnek a termés általában közepszerű minőségre és mennyiségre is. Mivel azonban a környéken kukoricából jó termés volt, az ár jóval alacsonyabb nálunk is a tavalyinál. A csöves kukoricát már nagyban szállítják a heti piacokra, kocsija 21—23 frton kel. Kicsiben pedig 3—4 csövet adnak két kron.

- Az elpusztult Biharhegyalja Nagyváradról írja levelezőnk: A megye központjához

szomorú jelentések érkeznek. Ezelőtt rövid évekkel ilyenkor egyremásra sürgették a szolgabírák, hogy tüzzék már ki a szüret határidejét, mert csakugy roskadoznak a tőkék a termés alatt. Most jobbára azzal jönnek be csak a jelentések, hogy a filloxera egészen elpusztított mindent, a szüret idejének kitüzése, tehát egészen felesleges. Biharhegyalja elpusztult.

Szesszület.

- Szeptember 19. -

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52.—, kicsinyben 62.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

- Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. - Budapest, szept. 19. d. u. 5 óra.

Table with 4 columns: Gabona, Faj, Irányzat, 100 kg/gramm árfolyam. Rows include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Káposzta-repeze, Köles, and various sub-categories like távassza, június 1892, őszre, máj.-jun. 1892, szept.-okt. 1891, Bpest sz. tavasz, aug.-szept. 1891.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. szeptember 19.

Table listing various financial instruments and their values, including Magyar aranyjárdék 6%, Magyar aranyjárdék 4%, Magyar papírajárdék 5%, Magyar vasúti kölcsön, Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás, Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás, Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal, Temes-bánáti földtehermentesítési kötvény, Temes-bánáti földtehermentesítési kötv. záradékkal, Erdélyi földtehermentesítési kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar szőlődézszeválsági kötvény, Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön, Magyar nyeresémsorsjegy, Osztrák járadék papírban.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Nyiltér.

Nyilvános köszönet.

Alólírott igazgatóság elmulasztatlan kötelességének tartja a f. hó 18 án este malomtelepén előfordult tüzeset alkalmával, különösen tekintetes Sarlott Domokos főkapitány urnak ki oly szives volt a tűz színhelyén a rendőrség élén azonnal megjelenni továbbá Sztankovics Milós ur a városi tűzörség és Millig Mátyás ur az önkénytes polgári tűzoltókar parancsnokának az oltási munkálatok sikeres vezetéseért és a rend példás fenntartásaért, hálás köszönetét kifejezni.

Vége elmulasztatlan kötelességének tartja a városi tűzörségnek, valamint a polgári önkénytes tűzoltóknak, nemkülönbön mindazoknak a t. cz. közönség részéről, kik az oltásnál segédkezet nyújtani szivesek voltak, — köszönetét és elismerését, nyilvánítani.

Az aradi Széchenyi-gőzmalom részv. társ. igazgatósága.

* E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újabb választása czéljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211 | 885. sz. földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján Arad szab. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az jelenleg a kapitányi hivatal i parügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétellel értesítettnek, hogy az összeállítás ellen emelhető felszólamlások f. évi nov. hó 15-ig ezen iparhatóságnál adandók be.

Kelt Aradon, 1892. aug. hó 20-án, a város ka pitányi hivatala mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Hirdetmény.

Az 1892 : XV. t.-cz. értelmében azok a szőlősgazdák, kik szesz italok kimérésével avagy kismértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraikból a házi szükségletre szánt bormennyiség után ital-adó fejében ezenül is csak a fennálló fogyasztási adónak megfelelő részt az az 6 frt 85 kr. helyett 3 frt 35 krt fizetnek.

Az említett törvény végrehajtása iránt kiadott utasítás 26. §-a értelmében ezennel felhívjuk mindazokat a szőlősgazdákat, akik a jelzett kedvezményre igényt tartanak, hogy ezen igényüket szeptember 15-ig a városi fogyasztási adóhivatalnál, ahol a megállapított minta szerinti nyomtatványt kell kitölteniök, multhatatlanul bejelentésék.

Aradon, 1892. szeptember 3-án.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatóságijutjainak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1893. és 1894. évekre terjedőleg általam összeállított, a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyalt s megállapított költségelirányzat folyó hó 16-tól 80-ig 15 napra a városház tanácsstermében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám a f. hó 30-ig bezárólag írásban benyújtani.

Arad, 1892. szeptember 9-én.

Salacz, kir. tanácsos, polgármester.

VASUTI VONATOK MENETREN DJ E.

Érvényes 1892. évi július hó 10-től.

Aradról Budapestre.

Table with 6 columns: Allomások, Személyvonat, Gyorsvon., Személyvonat, Személyvonat, Személyszállító tehervonat. Rows include Arad indul, Kurtics, Csaba, Szolnok, Budapest érk., Bécs d. v. t.

Budapestről Aradra.

Table with 6 columns: Allomások, Személyvonat, Gyorsvon., Személyvonat, Személyvonat, Személyszállító tehervonat. Rows include Bécs d. v. t. érkezik, Budapest, Szolnok, Csaba, Kurtics, Arad érk.

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Table with 10 columns: Allomás, Szem.vonat, Szem.vonat, Vegy.vonat, Szem.vonat, Allomás, Szem.vonat, Szem.vonat, Szem.vonat, Szem.vonat. Rows include Arad ind., Győrök, Paulis, Radna, Soborsin, M-Illye, Déva, Piski, Gyfehv., Tóvis, Kolozsv., Brassó, Prededl, Bukarest.

Borosjenőről-Csermőre és vissza

Table with 6 columns: Allomások, Vegy. v., Vegy. v., Allomások, Vegy. v., Vegy. v. Rows include Arad indul, Borosjenő, Csermő érk.

Uj-Szt.-Annáról-Kétegyházára és vissza

Table with 6 columns: Allomások, Vegy. v., Vegy. v., Allomások, Vegy. v., Vegy. v. Rows include Uj-Szt-Anna indul, Simánd, Kisjenő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Ottlaka, Elek, Kétegyháza érk., Budapest m. & v.

Aradról Temesvárra és vissza.

Table with 8 columns: Allomások, Személyvonat, Vegyesvonat, Vegyesvonat, Allomások, Személyvonat, Vegyesvonat, Vegyesvonat. Rows include Arad indul, Uj-Arad, Németség, Vinga, Orczifalva, Temesvár érk.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Table with 4 columns: Allomások, Személyvonat, Allomások, Személyvonat. Rows include Arad indul, Kurtics, Békés-Csaba, Gyula, Sarkad, Szalonta, Cséffa, Less, Ósi, Nagyvárad érk.

Aradról-Szegedre és vissza.

Table with 8 columns: Allomások, Szem. v., Vegy. v., Teherv.sz.sz., Allomások, Teherv.sz.sz., Vegy. v., Személyvonat. Rows include Arad ind., Szt.-Tamás, Pécska, Battonya, Tompa, Pereg, M-hegye, Cs.-Palota, Nagylak, Apátfalva, Makó, K.-Zombor, Deszk, Szörög, Szeged érk., Szabadka, Budapest ávt., Bécs á. v. t.

Mezőhegyesről-Kétegyházára és vissza

Table with 6 columns: Allomások, Vegy. v., Vegy. v., Allomások, Vegy. v., Vegy. v. Rows include Mezőhegyes indul, Kamarásmajor, Nesze, Kovácsháza, Bánhegyes, M.-Bodzás, Bánkut, Kétegyháza érk., Budapest m. & v.

Aradról-Gurahonczra és vissza.

Table with 6 columns: Allomások, Szem. v., Vegy. v., Allomások, Szem. v., Vegy. v. Rows include Bpest máv. ind., Arad, Ótvenes, Uj-Szt-Anna, Kerek, Világos, M.-Magyarád, Pankota, T.-Kurtakér, Apatelek, Borosjenő, Tamánd, Bokszeg-Beél, Repszeg, Kornyest-Berza, Borosb.-B., Kotsuba, Almás-Alcsil, Gurahoncz érk.

